

רשומות

הצעות חוק

28 בדצמבר 1992

2152

ד' בטבת התשנ"ג

עמוד

- 38 חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 11) (מינוי מנהל מורשה למבטח), התשנ"ג-1992 ...
- 39 חוק מס שבח מקרקעין (תיקון מס' 23), התשנ"ג-1992
- 40 חוק מס הכנסה (הוראת שעה), התשנ"ג-1992

[597] חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 11) (מינוי מנהל מורשה למבטח), התשנ"ג-1992

1. תיקון סעיף 12 אחרי סעיף 12(א) (2) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975¹ (להלן - החוק העיקרי), יבוא:
- "(א2) למבטח מונה מנהל מורשה לפי סעיף 68(א) (3) לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981² (להלן - מנהל מורשה), בהוראת המפקח על הביטוח, כמשמעו בחוק האמור, בשל כך שהמבטח אינו יכול לקיים התחייבויותיו, ושר האוצר, לפי המלצת המפקח על הביטוח, אישר כי מן הראוי שהקרן תפעל לפי סעיף זה."
2. תיקון סעיף 12א האמור בסעיף 12 לחוק העיקרי יסומן (ב), ולפניו יבוא:
- "(א) חלה על הקרן חבות כאמור בסעיף 12(א) (2), יראו את הקרן כנושה של המבטח או של המפרק, אם מונה מפרק למבטח, לגבי סכום החבות."

דברי הסבר

כאשר מינוי המנהל המורשה נעשה בשל כך שהמפקח סבר כי המבטח אינו יכול לקיים את התחייבויותיו, ישנה הצדקה לכך שהקרן תפצה את נפגעי תאונות הדרכים שאינם יכולים להיפרע מן המבטח, שהרי מטרת הקרן היא להבטיח שלא ייוותר נפגע תאונות דרכים ללא פיצוי. אם המפקח על הביטוח מצא כי טובת המבטח, מבוססו ונושיו השונים, מצדיקה מינוי מנהל מורשה ולא הליכה בדרך הפירוק, לפחות בשלב הראשון, יש לאפשר פיצוי הנפגעים בידי הקרן, ואין לעכב את התשלום עד לפירוק ואין ליצור מצב שבו, כדי לאפשר לשלם לנפגעי תאונות הדרכים, יהיה הכרח לנקוט בדרך הפירוק דווקא, גם בטרם עת.

סעיף 2 סעיף 12 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"הקרן כנושה

12א. חלה על הקרן חבות כאמור בסעיף 12(א) (3), יראו את הקרן, כלפי המפרק, כנושה של המבטח לגבי סכום החבות."

מטרת ההוראה היא לאפשר לקרן לשלם תשלום מלא לנפגעי תאונות הדרכים, מצד אחד, ולאפשר לה להיפרע מקופת המפרק, ככל נושה אחר, בהתאם לשיעור שיתאפשר לכך בפירוק, מצד שני.

מוצע להבהיר כי האפשרות להיפרע מן המבטח תחול גם במקרה שבו הקרן תשלם לנפגעים במקום המבטח כאשר מונה למבטח מנהל מורשה, בין אם בסופו של דבר נכנס המבטח לפירוק ובין אם לאו.

סעיף 1 סעיף 12(א) לחוק נפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, קובע לאמור:

"תפקיד הקרן

12. (א) תפקידה של הקרן היא לפצות נפגע הזכאי לפיצויים לפי חוק זה ואין בידו לתבוע פיצויים מאת מבטח מחמת אחת מאלה:

- (1) הנוהג האחראי לפיצויים אינו ידוע;
- (2) אין לנוהג ביטוח לפי פקודת הביטוח או שהביטוח שיש לו אינו מכסה את החבות הנדונה;
- (3) המבטח נמצא בפירוק."

לפי סעיף 68 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981, אם המפקח על הביטוח סבור כי מבטח פלוני אינו יכול לקיים התחייבויותיו, רשאי הוא ליתן למבטח הוראות שונות, ובין היתר, למנות מנהל מורשה שינהל את עסקי המבטח לפי הוראות שיקבל מאת המפקח, לרבות העברת נכסיו והתחייבויותיו, כולן או מקצתן, למבטח אחר שהסכים לכך.

לעתים משמש מינוי מנהל מורשה צעד מקדים להגשת בקשת פירוק, ולעתים יכול המנהל המורשה להבריא את המבטח או לחסל את עסקיו גם ללא פירוק. היסוד כזה עשוי להיות מהיר ויעיל יותר מחיסול בידי מפרק, ולהבטיח את זכויותיהם של מבטחים ונושים בצורה טובה יותר.

¹ ס"ח התשל"ה, עמ' 234; הצ"ח התשנ"ב, עמ' 310.
² ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

3. בסעיף 12(א) לחוק העיקרי, ברישה, במקום "היה מבטח הנמצא בפירוק" יבוא "היה מבטח שמונה לו מנהל מורשה או היה מבטח הנמצא בפירוק", ולפני "12(א)(3)" יבוא "12(א)(2) או".
4. תחילתו של חוק זה ביום קבלתו, והוא יחול גם לגבי מבטח שמונה לו מנהל מורשה ביום י"ג בכסלו התשנ"ג (8 בדצמבר 1992) או אחריו.

דברי הסבר

- סעיף 3 סעיף 12(א) לחוק העיקרי קובע לאמור: "זכויות החרן בפירוק
12. (א) היה מבטח הנמצא בפירוק מבטח כביטוח משנה בפני חברות שהוא עשוי להתחייב בהן כלפי צד שלישי ולגבי המקרה חלה חבות החרן כאמור בסעיף 12(א)(3), יעברו זכויותיו של המבטח כלפי מבטח המשנה לגבי אותו מקרה לקרן, על אף האמור בדיון אחר, והקרן תהא רשאית לתבוע את מבטח המשנה על פי זכויות אלה."
- סעיף 4 ביום י"ג בכסלו התשנ"ג (8 בדצמבר 1992) מונה מנהל מורשה לחברת "הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ". מוצע לאפשר לקרן, שהוקמה על פי החוק, לפצות נפגעי תאונות דרכים שהיו מבוטחים בחברה זו.

[598] חוק מס שבה מקרקעין (תיקון מס' 23), התשנ"ג-1992

1. בסעיף 5 לחוק מס שבה מקרקעין, התשכ"ג-1963, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) (1) מכירת זכות כמקרקעין הנמנית עם נכסי עזבון, או עשיית פעולה באיגוד מקרקעין הנמנה עם נכסי עזבון, יראו אותם כמכירת הזכות או עשיית הפעולה בידי היורשים, על אף האמור בסעיף 4.
- (2) במכירה ובעשיית פעולה כאמור בפסקה (1), יום הרכישה ושווי הרכישה ייקבעו בהתאם להוראות סעיפים 26 ו-37.
- (3) מנהל העזבון אחראי למילוי החובות הקבועים בסעיפים 73, 76, 90 ו-91, ובלבד שאם לא מונה מנהל לעזבון יחולו החובות האמורים על כל אחד מהיורשים.
- (4) לענין סעיף קטן זה, חלוקת נכסי עזבון בין יורשים, לא יראוה כמכירה, ובלבד שאם במסגרת החלוקה ניתנה תמורה בכסף, או בשווה כסף שאינו נכס הנמנה על נכסי העזבון, יראו את חלק העזבון שבשלו ניתנה התמורה, כאילו נמכר."

דברי הסבר

- סעיף 4 לחוק מס שבה מקרקעין, התשכ"ג-1963 (להלן - החוק העיקרי) קובע לאמור: "הורשה אינה מכירה
4. הורשה איננה מכירה או פעולה באיגוד לענין חוק זה."
- בית המשפט העליון קבע כי הוראה זו חלה גם לגבי מכירות בין יורשים ומכירות בין יורשים לבין מי שאינו נמנה על היורשים, שבוצעו בידי מנהל עזבון במהלך ניהול העזבון.

¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 405; התשנ"ב, עמ' 45; עמ' 106 ועמ' 176: הצ"ח, התשנ"ג, עמ' 34.

חחילה 2. תחילתו של סעיף 1 לענין מכירת זכות במקרקעין הנמנית עם נכסי עזבון או פעולה באיגוד מקרקעין הנמנה עם נכסי עזבון, שייעשו החל ביום פרסומו של חוק זה.

דברי הסבר

מנהל מס שבח מקרקעין חיפה נגד עזבון המנוחה אהובה (אדלה) שפייר).

מוצע לתקן את חוק מס שבח מקרקעין ולקבוע במפורש כי הפטור החל לגבי הורשה יחול לגבי העברה ישירה של הזכות במקרקעין מהמוריש ליורש, ולגבי העברת נכסים או חלקי נכסים בין יורשים כאשר התמורה היא בנכסי העזבון. לעומת זאת יורש שיעביר את זכותו במקרקעין, הנמנית עם נכסי עזבון ליורש אחר, ובתמורה יקבל כסף או נכס שאינו נמנה עם נכסי עזבון, וכן יורש שימכור את זכותו למי שאינו נמנה עם היורשים, יראהו כמי שמכר את הזכות ולא תתקיים לגבי מכירה זו ההוראה לפיה הורשה אינה מכירה. צפוי גידול בהכנסות המדינה ממס שבח וממס רכישה.

הצוואה, הינה חלק הכרחי מתהליך ההורשה, הנכנס לגדרו של סעיף 4.

הלכות אלו הרחיבו את הגדרת המונח "הורשה", הרבה מעבר להעברות ישירות של נכסי מקרקעין ממוריש ליורשיו, אך נשיא בית המשפט העליון דחה את בקשת הרשויות להעלות סוגיה זו לדיון נוסף לפני בית המשפט העליון באומרו:

"הנני סבור כי ענין כגון זה... מן הנכון שיסופל בדרך חקיקה ולא בדרך העיון מחדש בפסיקה. הנדרש כאן איננו פרשנות משפטית כלכד, אלא שינוי גישה ובניה מחדש של ההגדרות ושל ההסדרים בדבר חיובי מס (דנ"א 1002/90).

חוק מס הכנסה (הוראת שעה), התשנ"ג-1992

[599]

1. על אף האמור בסעיף 120ב לפקודת מס הכנסה¹, בשנת המס 1993 לא יתואמו סכומי נקודת זיכוי ונקודת קצבה, בחודש ינואר ובחודש הראשון שבו תשולם תוספת יוקר לשכירים במשק.

תיקון סעיף 120ב לפקודת מס הכנסה

דברי הסבר

מוצע שהמימון העיקרי של קצבאות הילדים, שיעלה כ-680 מיליון ש"ח לשנה ייעשה בדרך של אי עדכון נקודת הזיכוי ונקודת הקצבה פעמיים במהלך שנת 1993: בחודש ינואר 1993 ובחודש הראשון שבו תשולם תוספת יוקר לשכירים במשק בשנת המס 1993.

אי עדכון של נקודת הזיכוי ונקודת הקצבה שערך היום הוא 97 ש"ח יהיה עד לסכום של 5 ש"ח.

ממשלת ישראל החליטה להחזיר, לכל המאוחר עד יום בניסן התשנ"ג (1 באפריל 1993), את הקצבאות עבור הילד הראשון והשני שנהגו משנת 1975 עד 1987.

אי מתן הקצבאות כאמור פוגע בעיקר בכ-360,000 משפחות שההכנסה של רובן נעה בין 3000 ל-6000 ש"ח ברוטו לחודש.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.